

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา
ที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์กรของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2
The Good Governance Administration of School Administrators
Affecting Organizational health of Schools Under Roi Et
Primary Educational Service Area Office 2

มณฑิรา ขุมหิรัญ¹ เกรียงศักดิ์ ศรีสมบัติ²
Monthira Khoomhirun, Kriangsak Srisombut

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1. ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา 2. ศึกษาสุขภาพองค์กรของโรงเรียน 3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่กับสุขภาพองค์กรของโรงเรียน และ 4. ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์กรของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 336 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มี 3 ตอน ได้ค่าความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาค เท่ากับ 0.972 และ 0.970 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และสร้างสมการเพื่อพยากรณ์ตัวแปรตาม โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. สุขภาพองค์กรของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3. ความสัมพันธ์การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับสุขภาพองค์กรของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความมีส่วนร่วม ด้านหลักความโปร่งใสและด้าน

Received: 2022-09-06 Revised: 2022-10-02 Accepted: 2022-10-07

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด Faculty of Education, Roi Et Rajabhat University.

Corresponding Author e-mail: monthiraoiloi@gmail.com

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด Faculty of Education, Roi Et Rajabhat University.

หลักความรับผิดชอบเป็นตัวยุทธศาสตร์ สามารถพยากรณ์สุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ส่งผลได้ดี ร้อยละ 75.90

คำสำคัญ(Keywords): ธรรมชาติ; สุขภาพองค์การของโรงเรียน; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

Abstract

The research aims to 1. study the administration according to the good governance principles of educational institution administrators under Roi Et Primary Educational Service Area Office 2, 2. to study the organizational health of schools under Roi Et Primary Educational Service Area Office 2, 3. to study the relationship between administration and good governance administration of the school administrators affecting the organizational health of the school under Roi Et Primary Educational Service Area Office 2, and 4. to study the administration according to the good governance principles of the school administrators affecting the organizational health of the schools under Roi Et Primary Educational Service Area Office. The samples used in this research were 336 school administrators and teachers under Roi Et Primary Educational Service Area Office 2. The tools used for data collection were questionnaires, part 2, the accordance with good governance administration have reliability were .972 ; and part 3, the organizational health of the school have reliability were .970 . The statistics used to analyze the data were percentage, mean, and standard deviation. The statistics used to test the hypothesis were Pearson's Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression. The results of the research were as follows: 1.The overall level of the administration according to the principles of good governance of school administrators under Roi Et Primary Educational Service Area Office 2 was at a high level. 2.The overall level of organizational health of schools under Roi Et Primary Educational Service Area Office 2 was at a high level. 3.There was a very high positive correlation in the relationship between administration according to good governance of school administrators and school organizational health under Roi Et Primary Educational Service Area Office 2, statistically significant at the .01 level. 4.Management according to the principles of good governance administration of school administrators in 5 areas consisted of namely the rule of law, the principle of value, the principle of availability contribution, the principle of transparency, and the principle of responsibility, were used as predictors. The prediction

of the health organization of the school under Roi Et Primary Educational Service Area 2 was 75.90% as in the best result.

Keywords: The Good Governance; Organizational Health of Schools; Roi Et Primary Educational Service Area Office 2.

บทนำ (Introduction)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาที่ต้องพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม จริยธรรมในการดำรงชีวิต และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) ดังนั้นองค์การทางการศึกษาของไทยจะต้องเป็นผู้สร้างบุคลากรคุณภาพที่จะมาพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญาควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม จะต้องมีการจัดระบบองค์การให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบริหารโดยผู้บริหารที่ดี สุขภาพองค์การถือเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารจัดการองค์การให้มั่นคง เนื่องจากสุขภาพองค์การที่สมบูรณ์ จะทำให้เกิดภาวะแห่งความสมบูรณ์ขององค์การที่สามารถคงอยู่ในสังคมได้ดี และสุขภาพองค์การเป็นเครื่องบ่งชี้ความสามารถในการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายภายใต้การจัดการและการตัดสินใจที่มีข้อมูล มีการสื่อสารที่ดี มีความขัดแย้งน้อย มีการร่วมแสดงความคิดเห็นสูง มีความแตกต่างระหว่างบุคคลน้อยและองค์การเป็นระบบเปิด สมาชิกมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือให้องค์การมีความมั่นคงมากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ (มณฑาทิพย์ ไชยศักดิ์, 2538)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ ควบคุม กำกับดูแลการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาของตนให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ หากผู้บริหารสามารถบริหารจัดการสุขภาพองค์การให้อยู่ในภาวะที่สมบูรณ์ องค์การจะสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง โดยเกิดจากสภาวะการปฏิบัติงานตามภารกิจและความรับผิดชอบขององค์การทำให้องค์การมีความพร้อมที่จะอยู่ท่ามกลางสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และการบริหารที่ใช้อำนาจไปในทางที่ถูกต้องและเป็นธรรมจะเป็นตัวบ่งชี้ความเป็นองค์การที่มีสุขภาพสมบูรณ์ (Mile, 1973) อีกทั้งการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลยังเป็นมิติใหม่ที่เน้นบทบาทของผู้บริหารในการที่จะปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ซึ่งการใช้สติปัญญาควบคู่ไปกับคุณธรรมนั้นนับเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษา ดังยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศระยะแรกที่เน้นการเตรียมความพร้อมของมนุษย์ สังคม และเศรษฐกิจ บวกกับยุทธศาสตร์การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เพื่อปรับปรุงระบบการบริหารเดิม ที่ขาดประสิทธิภาพ ทำงานอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) การนำหลักธรรมาภิบาลที่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ สถานที่ และปัจจัยแวดล้อมจึงประสบความสำเร็จโดยจำเป็นต้องอาศัยการจัดการของหน่วยงานตั้งแต่ระดับกระทรวง ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษาเพื่อให้การศึกษามีคุณภาพ และการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการ

สร้างประโยชน์ และความเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายโดยมีการดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาลให้สอดคล้องกับปัญหามุ่งสู่ความสำเร็จ (เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2553)

อีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีหน้าที่สำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาประชากรวัยเรียนให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ เน้นพัฒนาศักยภาพผู้เรียนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้มีความรู้ในด้านวิชาการ วิชาชีพและทักษะชีวิต ส่งเสริมสนับสนุนและบริหารจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ตามมาตรฐานการศึกษาชาติ จึงได้มีการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อขับเคลื่อนและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ไว้ 6 กลยุทธ์ โดยในกลยุทธ์ที่ 6 กล่าวถึงการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา มีเป้าประสงค์ให้หน่วยงานทุกระดับ มีความโปร่งใส ปลอดภัยและประพตมิชอบ บริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2, 2564) จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ได้บริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นฐานเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งจะต้องมีการบริหารที่ดีเพื่อพัฒนาโรงเรียน ครู และที่สำคัญคือพัฒนาอนาคตของชาตินั้นคือผู้เรียน ให้เกิดการเรียนรู้ไปได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งด้านความรู้และคุณธรรม แต่ในปัจจุบันกระบวนการการบริหารภายในโรงเรียนยังไม่สามารถพัฒนาองค์การได้อย่างราบรื่นและเป็นไปตามเป้าประสงค์ เนื่องจากในการปฏิบัติงานของครูมีภาระในงานด้านเอกสารมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้มีข้อจำกัดในการเตรียมจัดการเรียนการสอน และยังเกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายๆ ด้านอย่างรวดเร็ว ทำให้ครูต้องพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาเกิดผลกระทบมากมายจนทำให้ระบบการศึกษาเกิดความล่าช้า การพัฒนาผู้เรียนก็ล่าช้าไปด้วย อีกทั้งผู้บริหารที่เข้ามาบริหารส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารรุ่นใหม่ที่ยังขาดประสบการณ์ ทำให้องค์การขาดความน่าเชื่อถือ และระบบการทำงานยังไม่ได้ประสิทธิภาพมากเท่าที่ควร ในการบริหารจัดการจึงจะต้องมีการบริหารจัดการรูปแบบใหม่ ทำให้มีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสุขภาพองค์การ เนื่องจากองค์การที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพนั้นจะขึ้นอยู่กับสุขภาพองค์การเป็นสำคัญ เพราะองค์การที่สมบูรณ์ จะเกิดผลผลิตที่ดีทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ สมาชิกในองค์การมีความสุข มีกำลังแรงใจในการทำงาน มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงานและสมาชิกทุกคนทำงานร่วมกันเพื่อปฏิบัติภารกิจขององค์การให้บรรลุเป้าหมายไปด้วยกันอย่างมีความสุข หากองค์การมีสุขภาพองค์การที่สมบูรณ์ย่อมส่งผลให้องค์การมีประสิทธิภาพ และต่อยอดไปยังนักเรียนที่มีคุณภาพเช่นกัน

จากความเป็นมาดังกล่าว หากผู้บริหารมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการทำงานให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน จะทำให้โรงเรียนมีสุขภาพองค์การที่ดี ผู้วิจัยจึงสนใจทำวิจัย เรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 เพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารและให้สุขภาพองค์การสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยไปวางแผน พัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2
2. เพื่อศึกษาสภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับสภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2
4. เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

การวิจัยนี้มีสมมติฐานดังนี้

1. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับสภาพองค์การของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวก
2. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร มีทั้งหมด 6 ตัวแปร ประกอบด้วย
1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักความมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า อย่างน้อย 2 ตัวแปร ส่งผลต่อสภาพองค์การของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยออกแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ได้ทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวน 2,661 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 300 คน และครูผู้สอน 2,361 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2, 2564)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำนวน 336 คน จำแนกเป็นบริหารสถานศึกษา 38 คน และครูผู้สอน 298 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie & Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วนตามขนาดของโรงเรียน การเลือกกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก จนครบ 336 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม เรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์กรของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.972

ตอนที่ 3 สุขภาพองค์กรของโรงเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.970

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทบุรี ถึงโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ติดต่อประสานงานกับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหารและครูด้วยตนเอง เพื่อชี้แจงรายละเอียดและความมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถาม จำนวน 336 ชุด และสามารถเก็บข้อมูลกลับคืนมาได้ 336 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ก่อนนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับมามาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ และนำมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. วิเคราะห์ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำผลที่วิเคราะห์ได้แปลความหมายรายข้อ รายด้านและความหมายในภาพรวม โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของกลุ่มดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับสภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยการคำนวณหา ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) แล้วนำเสนอในรูปตาราง โดยนำค่าที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 137)

4. การวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลกระทบต่อสภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้ สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Congruence: IOC) ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน สถิติที่ใช้ คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

ผลการวิจัย (Research Results)

จากการวิจัย เรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อสภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2สามารถสรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในตำแหน่งข้าราชการครูสายผู้สอน จำนวน 298 คน คิดเป็นร้อยละ 88.70 และตำแหน่งผู้อำนวยการหรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 11.30 เป็นเพศชาย จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 51.20 และเป็นเพศหญิง จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 48.80 อายุ น้อยกว่า 35 ปี จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 อายุ 35 – 44 ปี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 อายุ 45 – 54 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 15.50 และอายุ 55 ปีขึ้นไป จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00

โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 38.70 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 53.90 และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 7.40

2. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความร่วมมือ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านหลักนิติธรรม	4.46	0.36	มาก	4
2. ด้านหลักคุณธรรม	4.50	0.41	มาก	1
3. ด้านหลักความโปร่งใส	4.48	0.37	มาก	3
4. ด้านหลักความร่วมมือ	4.49	0.34	มาก	2
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	4.45	0.38	มาก	5
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	4.44	0.40	มาก	6
โดยรวม	4.47	0.29	มาก	

3. สุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความเข้มแข็งขององค์กร และด้านการมุ่งเน้นวิชาการอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้แก่ ด้านการบริหารแบบกึ่งสัมพันธ์ ด้านการให้ขวัญและกำลังใจ ด้านการใช้ทรัพยากร ด้านการบริหารแบบมิตรสัมพันธ์ และด้านการใช้อำนาจหรือความเป็นผู้นำของผู้บริหาร

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ระดับสุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2

สุขภาพองค์การของโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านการใช้อำนาจหรือความเป็นผู้นำของผู้บริหาร	4.43	0.40	มาก	7
2. ด้านการใช้ทรัพยากร	4.48	0.34	มาก	5
3. ด้านการให้ขวัญและกำลังใจ	4.49	0.50	มาก	4
4. ด้านความเข้มแข็งขององค์กร	4.52	0.34	มากที่สุด	1

5. ด้านการมุ่งเน้นวิชาการ	4.51	0.35	มากที่สุด	2
6. ด้านการบริหารแบบกิจสัมพันธ์	4.50	0.38	มาก	3
7. ด้านการบริหารแบบมิตรสัมพันธ์	4.45	0.47	มาก	6
โดยรวม	4.48	0.31	มาก	

4. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับสุขภาพองค์การของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก ($r_{xy}=0.839$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตรงตามสมมติฐานของการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับสุขภาพองค์การของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวก

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับสุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่าทุกด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวก ($r = 0.428 - 0.744$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับสูงสุด ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม (X_1) มีความสัมพันธ์ที่ระดับ 0.744 รองลงมาคือ ด้านหลักความคุ้มค่า (X_6) มีความสัมพันธ์ที่ระดับ 0.711 ด้านหลักความโปร่งใส (X_3) มีความสัมพันธ์ที่ระดับ 0.693 ด้านหลักความรับผิดชอบ (X_5) มีความสัมพันธ์ที่ระดับ 0.656 ด้านหลักความมีส่วนร่วม (X_4) มีความสัมพันธ์ที่ระดับ 0.611 ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับต่ำสุด ได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม (X_2) มีความสัมพันธ์ที่ระดับ 0.428

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับสุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	Y	ระดับความสัมพันธ์
X_1	1.000	-	-	-	-	-	.744**	สูง
X_2	.381**	1.000	-	-	-	-	.428**	ปานกลาง
X_3	.653**	.492**	1.000	-	-	-	.693**	สูง
X_4	.433**	.322**	.419**	1.000	-	-	.611**	สูง
X_5	.522**	.504**	.580**	.452**	1.000	-	.656**	สูง
X_6	.581**	.446**	.549**	.488**	.580**	1.000	.711**	สูง
X	-	-	-	-	-	-	.839**	สูงมาก

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน เพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การ ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณการ

บริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ ด้านหลักนิติธรรม (X1) เป็นตัวพยากรณ์สามารถพยากรณ์สุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 ได้ดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 มีอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 55.40 เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ ด้านหลักความคุ้มค่า (X6) เข้าไป มีอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 67.10 เพิ่มขึ้นจากเดิม ร้อยละ 11.70 เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ ด้านหลักความมีส่วนร่วม (X4) เข้าไป มีอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 72.10 เพิ่มขึ้นจากเดิม ร้อยละ 5.00 เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ ด้านหลักความโปร่งใส (X3) เข้าไป มีอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 74.70 เพิ่มขึ้นจากเดิม ร้อยละ 2.60 และเมื่อเพิ่มตัวแปรพยากรณ์ ด้านหลักความรับผิดชอบ (X5) เข้าไปพบว่า มีอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 75.90 เพิ่มขึ้นจากเดิม ร้อยละ 1.20

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน เพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การ ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2

โมเดล	ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	F	P
1	X1	.744	.554	414.476	.000
2	X1 X6	.819	.671	340.207	.000
3	X1 X6 X4	.849	.721	285.637	.000
4	X1 X6 X4 X3	.864	.747	243.689	.000
5	X1 X6 X4 X3 X5	.871	.759	208.230	.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2

ตัวแปรพยากรณ์	การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา				
	B	SE _b	β	t	p-value
1. X ₁	.250	.030	.319	8.269	.000
2. X ₆	.168	.027	.236	6.278	.000
3. X ₄	.180	.026	.215	6.658	.000
4. X ₃	.138	.030	.176	4.527	.000
5. X ₅	.115	.025	.154	4.192	.000
R = .871, R ² = .759, a = .689					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของโรงเรียน ด้านหลักนิติธรรม (X1) เป็นตัวพยากรณ์

สามารถพยากรณ์สุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ได้ดีที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ .250, .168, .180, .138 และ .115 ตามลำดับ และมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ .319, .236, .215, .176 และ .154 ตามลำดับ โดยตัวแปรทั้งห้าร่วมกันพยากรณ์ความแปรปรวนของสุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ได้ร้อยละ 75.90 เขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยใช้คะแนนดิบ

$$Y' = .689 + .250X1 + .168X6 + .180X4 + .138X3 + .115X5$$

สมการพยากรณ์ที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$$Z'y = .319ZX1 + .236ZX6 + .215ZX4 + .176ZX3 + .154ZX5$$

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ซึ่งผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาพบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความมีส่วนร่วม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ส่งเสริมให้ครูมีคุณธรรม อีกทั้งบุคลากรในสถานศึกษายอมรับและปฏิบัติตามคำสั่ง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษา รวมถึงเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนได้มีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะมีผลบังคับใช้กับสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีเหตุผลและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ปฏิบัติต่อบุคลากรในสถานศึกษาด้วยความเสมอภาคและเป็นธรรม มีความโปร่งใสในการบริหารงาน และสามารถตรวจสอบได้ มีการประเมินผลการบริหารงานโดยเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง เป็นปัจจุบัน พร้อมเปิดเผยแก่คนทั่วไป และด้านหลักความคุ้มค่า ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้ายนั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วนไม่มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของโรงเรียน เพื่อใช้ประกอบการวางแผนและกำหนดวิธีการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญใจ ป้อมพระเดช (2555) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหาร

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามลำดับพบว่า หลักคุณธรรม มีการบริหารในระดับมากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญรอด จงมูม (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 2 ผลการวิจัย พบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในอันดับสูงสุด

2. ผลการศึกษาพบว่าสุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านความเข้มแข็งขององค์การ ด้านการมุ่งเน้นวิชาการ ด้านการบริหารแบบกิจสัมพันธ์ ด้านการให้ขวัญและกำลังใจ ด้านการใช้ทรัพยากร ด้านการบริหารแบบมิตรสัมพันธ์ และด้านการใช้อำนาจหรือความเป็นผู้นำของผู้บริหารตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีความเข้มแข็งในการจัดการศึกษา โดยการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลและมุ่งเน้นในด้านวิชาการให้มีมาตรฐานอย่างครอบคลุมและทั่วถึง ตลอดจนมีการส่งเสริมพัฒนาครูให้มีความสามารถและทักษะที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการสอนและส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการบริหารจัดการและเป็นผู้นำทางวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ชูรอด (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สุขภาพองค์การของโรงเรียนในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผลการวิจัยพบว่า สุขภาพองค์การของโรงเรียนในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ การอยู่ร่วมกันของครู และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การสนับสนุนทรัพยากร

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับสุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับสูงสุด ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม รองลงมาคือ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความมีส่วนร่วม และด้านหลักคุณธรรม ล้วนมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อสุขภาพองค์การของโรงเรียน ด้านการใช้อำนาจหรือความเป็นผู้นำของผู้บริหาร ด้านการใช้ทรัพยากร ด้านการให้ขวัญและกำลังใจ ด้านความเข้มแข็งขององค์การ ด้านการมุ่งเน้นวิชาการ ด้านการบริหารแบบกิจสัมพันธ์ และด้านการบริหารแบบมิตรสัมพันธ์ทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิตยา สุขศรี (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักนิติธรรม สามารถพยากรณ์สุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ได้ดีที่สุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2553) กล่าวว่า การปฏิบัติงานภายในโรงเรียน โดยมีกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่เป็นธรรมมีการบังคับใช้กฎหมายข้อบังคับต่าง ๆ อย่างเสมอภาคไม่มีการเลือกปฏิบัติไม่มีมาตรการเชิงซ้อน มีการดูแลการปฏิบัติให้เป็นไปตามกรอบของกฎหมายไม่ให้อำนาจกฎหมายไปแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ ปรับปรุงกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย และเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคมค่านิยมสิทธิเสรีภาพความยุติธรรมของบุคคลในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากการวิจัยพบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้านหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ แต่กลับเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม และมีความสามารถในการแข่งขันได้

1.2 จากการวิจัยพบว่าสุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้านการใช้อำนาจหรือความเป็นผู้นำของผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและพัฒนาทีมบุคลากรให้มีคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่มีสมรรถนะมีความเชื่อมั่นในการทำงาน คำนึงถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น โดยบุคลากรตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบทำงานเชิงรุกด้วยความเต็มใจเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มุ่งให้บุคลากรเกิดความรับผิดชอบในงานส่วนรวมในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

2.2 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดนวัตกรรมเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาสุขภาพองค์การของโรงเรียน

2.3 ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาและสุขภาพองค์การของโรงเรียน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ร่วมกับวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งจะได้ข้อค้นพบที่เจาะลึกในแต่ละองค์ประกอบมากยิ่งขึ้น และมีความรู้ความเข้าใจการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของโรงเรียน ได้อย่างถูกต้องชัดเจนยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.

2545. กรุงเทพฯ: ศูรสภา.

- กาญจนา ชูรอด. (2555). *สุขภาพองค์กรของโรงเรียนในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ขวัญใจ ป้อมพระเดช. (2555). *การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2553). *การบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล Good governance*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญรอด จงมม. (2555). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 2*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- มณฑาทิพย์ ไชยศักดิ์. (2538). *ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดและวิธีการจัดการกับความเครียดของหัวหน้าภาควิชา กับสุขภาพองค์กรในวิทยาลัยพยาบาล*. ปริญญานิพนธ์ดุขบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560-2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. (2564). *ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา*. ร้อยเอ็ด: กลุ่มสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2553). *การบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล(good governance)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาทิตยา สุขศรี. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Miles. (1973). *Planned change and organizational health: Figure and ground*. In *Educational administration and the behavioral science: A systems perspective*. Boston: Allyn and Bacon.